

Regler for økologisk svinehold

Det følgende giver en kort oversigt over de vigtigste regler inden for økologisk svinehold.

Omlægning

- Alle grise skal påbegynde omlægning til økologisk produktion inden udgangen af det 4. kalenderår efter det år, hvor omlægningen er påbegyndt. Dyrehold til eget forbrug er dog undtaget.
- Omlægningstiden for konventionelle svin til økologi er seks måneder for at de kan slagtes som økologiske. Der må dog kun indkøbes konventionelle dyr til avl – ikke til opfodning.

Foder

- 20 pct. af foderrationen (pr. dyr pr. år) skal være produceret på egen bedrift eller i samme region (DK)
- I mineralblandinger må der bruges op til 1 pct. ikke-økologiske urter, krydderier og melasse som bindemiddel (pr. dyr pr. år)
- Indtil den 31. december 2017 må der anvendes 5 pct. konventionelt proteinfoder (i procent af tørstof af landbrugsoprindelse). Herefter skal foderet være 100 pct. økologisk.
- Omlægningsfoder må udgøre op til 30 pct. af foderet (i procent af tørstof af landbrugsoprindelse). Hvis omlægningsfoder kommer fra bedriftens egne arealer, kan denne andel udgøre 100 pct.
- Mineraler og fiskemel er fx ikke af landbrugsoprindelse. Fiskemel og lignende må ikke anvendes til slagtesvin efter en vægt på 40 kg. (*Generel aftale for alle svin*).
- Foder fra egne marker med flerårige foderafgrøder og proteinafgrøder i første omlægningsår kan anvendes med op til 20 pct. af foderrationen (i procent af tørstof pr. dyr pr. år).
- Foderet må ikke være fremstillet ved brug af kemiske opløsningsmidler.
- Foder der består af eller er fremstillet ved brug af genetisk modificerede organismer (gmo), må ikke anvendes i økologisk jordbrugsproduktion. Forbuddet gælder ikke veterinære lægemidler.
- Foderet må kun indeholde mineralske fodermidler og fodertilægsstoffer som fremgår af bilag 6 i vejledningen.
- Foderet må ikke indeholde antibiotika eller andre lægemidler, farvestoffer, syntetiske aminosyrer eller lignende.
- Alle grise inkl. slagtesvin i løbegård skal forsynes med grovfoder efter ædelyst.

Græsarealer/løbegård

- Fra den 15. april til den 1. november skal alle svin have adgang til afgræsning. Dog kan slagtesvin holdes i stald med adgang til udendørs løbegård. Der skal være adgang til løbegården året rundt.
- Der skal være skygge i løbegården, og op til halvdelen kan være overdækket.
- Mindst 50 pct. af minimumsarealet i løbegården skal være med fast gulv. Drænet gulv med højst 10 pct. drænåbning kan sidestilles med fast gulv. (*Se dog tekstboks om Frilands krav*). Der skal være fri adgang til rodemateriale.
- Græsarealer til svin skal have været under omlægning i mindst 12 måneder.
- Alle svin skal have adgang til sølebad eller overbrusning i sommerperioden.

Stalde

- Dyr må kun fikseres kortvarigt.
- Indendørs liggearealer skal være velforsynede med ren og tør strøelse. Arealet med strøelse skal være så stort, at alle dyr kan ligge ned samtidig.
- Mindst halvdelen af staldens samlede arealkrav (normkravet) skal være med fast gulv.
- Der skal være tilstrækkeligt med frisk luft og dagslys i stalden.

Behandling

- Smågrisene må tidligst fravænnnes, når de er 40 dage gamle. (Se dog tekstboks om *Frilands krav*).
- Næseringning, kastrering og inseminering er tilladt, men skal altid foretages inden for reglerne i dyreværnsloven. Ved kastrering skal der gives smertelindring.
- Halekupering og slibning af tænder må ikke foretages rutinemæssigt.
- Vaccination og serumbehandling er tilladt, og tæller ikke som en behandling, men kræver skriftlig behandlingsplan.
- VetZink (zinkoxid) mod fravænningsdiarré og behandling mod parasitter er tilladt, og tæller ikke som en behandling. Se: [Vejledning i håndtering af udvalgte veterinære lægemidler til brug i økologiske svinebesætninger](#).
- Hormonal brunstsynchronisering og faringsinduktion er ikke tilladt.
- Dyr lægen skal behandle 1. gang med veterinærmedicin, men kan fx udlevere antibiotika til genbehandling i op til 5 dage. Evt. længere periode ved sundhedsrådgivningsaftale med tilvalgsmodul.
- Det er ikke tilladt at opbevare eller bruge veterinærmedicin til andre dyr end dem, dyrlægen har anført på emballagen. Eventuelle medicinrester skal fjernes fra bedriften.
- Tilbageholdelsestiden er to gange den normale tilbageholdelsestid.
- Slagtesvin der er behandlet med fx antibiotika mere end én gang, kan ikke sælges som økologisk.
- Alle behandlinger skal føres i en logbog, og dyret skal være éntydigt mærket resten af livet.

Indkøb af dyr

- Der kan indkøbes op til 20 pct. konventionelle polte/gylte pr. år. De 20 pct. beregnes på baggrund af antallet af voksne dyr (hundyr der har født, handyr over 9 mdr.). I særlige tilfælde, fx ved udvidelse af besætningen eller skift af race, kan procentsatsen forhøjes til 40 pct.

Vær opmærksom på:

- At NaturErhvervstyrelsen, Økologi autoriserer bedriften, og kontrollerer den mindst en gang om året.
- At du skal indsende oplysninger om bedriften hvert år sammen med ansøgning om enkeltbetaling/grundbetaling i april.
- At alle dyr af samme art, fx søer og slagtesvin, skal overgå til økologiske forhold samtidig.
- At du kan søge tilskud til økologisk dyrkede arealer fra NaturErhvervstyrelsen.
Se: www.naturerhverv.dk
- Miljøregler for udendørs sohold:
Se: [Byggeblad for udendørs sohold og gældende miljølovgivning \(under revision\)](#).

Reglerne er sammenfattet og uddybet i Økologierhvervskontorets [Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion](#). Se: www.naturerhverv.dk

Reglerne er fastsat i Rådets Forordning (EF) 834/2007 af 28. juni 2007 om økologisk produktion og mærkning m.v., Kommissionens forordning (EF) 889/2008 af 5. september

2008 om gennemførelsesbestemmelser for RFO 834 og Økologilov nr. 463 af 17. juni 2008 med tilhørende bekendtgørelser. Forordningen er direkte gældende og omfatter de fleste regler

Brancheaftale

Leverandører til Friland skal desuden overholde supplerende regler for produktion af økologiske svin.

Aftalen medfører at producenter af økologisk svinekød ud over økologireglerne skal overholde nedenstående 9 ekstra krav.

1. Alle grise er født i Danmark
2. Grisene fravænes tidligst som 7 uger gamle
3. Alle søer skal fare i udendørs hytter og have et markareal på mindst 300 m² pr. so
4. Det tilstræbes at undgå sammenblanding efter fravænning
5. At udearealet til slagtesvin er minimum 20 m², dog minimum 10 m² til grise op til 40 kg
6. Der er naturlig ventilation i stalden, bortset fra i løbeafdelingen
7. Smågrise må højst transporteres i 4 timer fra sælger til køber
8. Alle slagtesvin og søer fra besætningen skal slagtes i Danmark
9. Klager over produktionen skal noteres

Brancheaftalen er indgået mellem Friland A/S, Økologisk Landsforening og Landbrug & Fødevarer. Aftalen betyder, at leverandører af økologiske grise følger Dyrenes Beskyttelses mærkningsordning for svin og lader sig kontrollere for disse forhold. Se mere [her](#).

Leverandører af slagtesvin til Friland, skal også være opmærksom på Dyrenes Beskyttelses (DB) mærkekrav og krav om dispensation i forhold til at etablere drænet gulv i udearealerne.

DB mærkekrav om udearealer til slagtesvin

"Udearealet skal være med fast gulv, godkendt membran eller lignende, så næringsstoffer kan opsamles. Derudover kan udearealet være dybstrøelse eller stråflow.

For at kunne opsamle regnvand og gødning, som grisene typisk afsætter på udearealet, tillades det at en del af udearealet er med drænet gulv eller spalter. Der må maksimalt være spalter i 50 procent af udearealet.

Der kan normalt opnås dispensation til etablering af drænet gulv i hele udearealet til slagtesvin. Ved en kombination af drænet gulv og spalter i udearealet må arealet med spalter maksimalt udgøre 30 procent af udearealet. Der skal i begge tilfælde indsendes en skriftlig ansøgning. Dispensationen vil være tidsbegrænset og udløbe senest 31. december 2030."

Find flere oplysninger om økologisk svineproduktion på [LandbrugsInfo](#) under "Økologi". Se: [Svinehåndbog](#).

Forfattere:

Birgit Ingvorsen, Landskonsulent, Økologi, Regler og projekter
T +45 8740 5493 (direkte) | E bii@vfl.dk

Tove Serup, Landskonsulent, Økologi, Svineproduktion
T +45 8740 5364 (direkte) | M +45 2124 2611 | E tos@vfl.dk

Senest revideret 12. august 2014

